

Ondersteunen zelfmanagement bij diabetespatiënten door apotheker is effectief

Sander Borgsteede

Is het verstandig om als apotheker energie te steken in het begeleiden van diabetespatiënten bij zelfmanagement? “Ja!”, antwoorden Van Eikenhorst en collega’s op basis van een systematische review. Interventies gericht op zelfmanagement verbeteren de belangrijkste primaire uitkomst, het HbA1c, met 0,7 %. De streefwaarde voor de behandeling ligt hierbij op 7%, ofwel 53 nmol/ml [1]. Ook secundaire uitkomsten als bloeddruk (systolisch en diastolisch), *body mass index* en cholesterolwaarden verbeterden.

De onderzoekers includeerden in totaal 24 studies waarbij zelfmanagementinterventies werden begeleid door een apotheker. Een vraag die in deze studie niet beantwoord werd, is uit welke onderdelen de interventies zouden moeten bestaan. In de studies beschreven in dit review was de diversiteit in interventiecomponenten groot. Een beperking bij de vertaling naar de Nederlandse praktijk is dat de implementatie in een specifieke setting de uiteindelijke uitkomst sterk beïnvloedt. Uit deze studie kunnen daarom geen gerichte implementatie-adviezen worden afgeleid. Wel ondersteunen deze resultaten uitgangspunten van de concept KNMP-richtlijn: ontwikkel interventies samen met collega’s en besteed aandacht aan zorgvuldige, multidiscipli-

plinaire implementatie in de eigen setting [2]. Hierbij zal extra aandacht nodig zijn voor de begeleiding van mensen met minder goede gezondheidsvaardigheden. Over de begeleiding van deze groep patiënten komt steeds meer kennis beschikbaar: er valt winst te behalen bij het goed omgaan met de huidige medicatie en bij risicosituaties die kunnen ontstaan gedurende de behandeling. Een geautoriseerde richtlijn voor de beroepsgroep zal ondersteunend werken bij de verdere implementatie, omdat er dan concrete handvatten worden geboden hoe de kennis kan worden omgezet in samenwerking in de keten en interventies waarvan patiënten in de apotheek de waarde ervaren. ■

- Van Eikenhorst L, Taxis K, van Dijk L, de Gier H. Pharmacist-led self-management interventions to improve diabetes outcomes. a systematic literature review and meta-analysis. *Front Pharmacol*. 2017 Dec 14;8:891. doi: 10.3389/fphar.2017.00891.
1. Barents ESE, Bilo HJG, Bouma M, et al. NHG-Standaard Diabetes mellitus type 2 (vierde partiële herziening). *Huisarts Wet*. 2013;56(10):512-25.
 2. Krijger-Dijkema J, Sorghabi R, Daemen B. Concept KNMP-richtlijn diabetes. KNMP; Den Haag. Jan 2016.

Citeer als: Borgsteede S. Ondersteunen zelfmanagement bij diabetespatiënten door apotheker is effectief. *Nederlands Platform voor Farmaceutisch Onderzoek*. 2018;3:e1664.